

Talouden tasapainottaminen

KHALL 27.01.2025 § 5
9/02.00/2025

Valmistelija

Kunnanjohtaja

Vetelin kunnanvaltuusto hyväksyi joulukuussa talousarvion vuodelle 2025 sekä taloussuunitelman vuosille 2026 - 2027. Vuodelle 2025 ennakoitu alijäämä on 386 588 euroa. Tästä koulukeskukseen remonttiin sisältyviä väistöilakustannuksia on 200 000 euroa. Väistöilakustannukset on budjetoitu ainoastaan osalle vuotta, koska remontti käynnistyy vasta syksyllä. Talousarvioon sisältyy epävarmuuksia. Näitä ovat mm. 1.1.2025 käynnistynyt TE-uudistus, jossa velvoitteita on siirretty kunnille ilman täyttä kompensatiota. Myös järjestelmää on muutettu siten, että se siirtää työttömän työnhakijan kustannuksia entistä aiemmin kuntien maksettavaksi ns. sakkomaksuina. Sakkomaksuilta ei voi myöskään välttyä sillä, että henkilö työskentelee työpajalla tai muissa työllistämistoimenpiteissä vaan hänen on työllistytävä ns. avoimille työmarkkinoille. Muutos tulee väistämättä lisäämään sakkomaksujen määrää ellei esimerkiksi eläkeratkaisuja saada lisättyä.

Koulukeskuksen remontti kasvattaa tulevina vuosina lainanhoitokuluja ja poistoja. Myös väistöilaratkaisut rasittavat sivistystoimen käyttötaloutta remontin aikana. Kuntien valtionosuusuudistus on tulossa, mutta sitä on siirretty eikä sen vaikutuksia pystytä tässä vaiheessa ennustamaan. Selvää on, että kokonaisuudessaan lisärahaa kunnille ei ole tulossa velvoitteidensa kustantamiseen. Miten valtionosuusuudistus kohtelee erityyppisiä kuntia, esimerkiksi Veteliä, on täysin mahdotonta tässä vaiheessa ennustaa.

Vetelin kunnan taseessa on ylijäämää 3,8 M€ ja koko konsernissa 2,6 M€ euroa. Tulevina vuosina syntyviin lisäkustannuksiin ja mahdolliseen tulojen laskuun on varauduttava niin, että alijäämäisiä vuosia ei synny ja taseessa oleva puskuri mieluiten kasvaisi.

Toiminnan tarkastelu taloudellisen tehokkuuden näkökulmasta on tärkeää tässä vaiheessa, jotta voimme tehdä hallittuja muutoksia ilman, että nopealla aikataululla olisimme pakotettuja toimintojen sopeuttamiseen. Talouden tarkastelu vaatii kaikkien toimintojen tasapuolisen läpikäynnin. On arvioitava mahdollisuudet vähentää kustannuksia ilman, että kunnan perustehtävä vaarantuu. Tarkastelussa tulee olla myös vaikuttavuusnäkökulma. Prosesseja, jotka eivät tuota selkeää lisäarvoa kuntalaisten palveluihin ei kannata ylläpitää. Vaikuttava ja tehokas palveluprosessi ilman turhia viiveitä säästää yleisesti arvioituna myös kunnan kokonaiskustannuksia.

Lautakuntien viranhaltijoiden tehtävänä on arvioida ja valmistella työryhmälle oman henkilöstönsä kanssa omat prosessit taloudellisen tehokkuuden ja vaikuttavuuden näkökulmasta. Työryhmän tehtävänä on tehdä esitys valtuuston päätettäväksi. Työryhmässä on viranhaltijajohdon lisäksi tärkeää olla edustaja jokaisesta valtuustoryhmästä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kellokoski-Kari Eija

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää perustaa talouden tasapainottamistyöryhmän, jonka tehtävänä on valmistella kevään aikana päätöksentekoon euromääräinen aikataulutettu toimenpideohjelma. Toimenpideohjelman tavoitteena on saada talous terveelle pohjalle siten, että kunnalla on mahdollisuus selvitä tulevinakin vuosina velvoitteistaan ja välttämättömistä investoinneista ilman, että se ajautuu kriisikuntamenettelyyn. Ryhmään kuuluu viranhaltijoista koostuva johtoryhmä sekä jokaisesta valtuustoryhmästä edustaja.

Päätös

Hyväksyttiin.

Talouden tasapainottamistyöryhmään kunnanhallitus nimesi kunnan johtoryhmän sekä valtuustoryhmistä seuraavat edustajat ja varaedustajat:

Tuija Leivo-Rintakorpi (vara Erkki Lassila)
Jari Mäkelä (vara Pirjo Korkeasaari)
Harri Pulkkinen (vara Reino Korpela)
Miika Pajukangas (vara Jussi Tunkkari)
Merja Heikkilä (vara Tomi Storbacka).
